

Finansklagenemnda Person

Uttalelse FinKN-2017-289

30.5.2017

Tryg Forsikring

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Krav på etteroppgjør iht. avtale eller yrkesskadeforskriften § 5-1 – advokatutgifter.

Etter en yrkesskade inngikk partene en oppgjørsavtale basert på 60 % varig ervervsmessig uførhet. Forsikrede søkte nå om 100 % uføretrygd fra Nav, og det var tvist om forsikrede hadde krav på etteroppgjør under yrkesskadeforsikringen. Saken reiste også spørsmål om forsikrede hadde krav på å få dekket advokatutgifter i forbindelse med kravet om etteroppgjør. Nemnda bemerket at det var kravstiller som måtte sannsynliggjøre at det forelå årsakssammenheng mellom hendelsen og den anførte endring i uføregrad/invaliditetsgrad og konkluderte med at den fremlagte spesialisterklæring ikke i tilstrekkelig grad dokumenterte dette. Det var ikke grunnlag for å pålegge selskapet å dekke advokatutgiftene.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om etteroppgjør etter en yrkesskade 1.7.10, og reiser spørsmål om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes økte plager, og om disse har medført en vesentlig endring av varig medisinsk invaliditet (vmi) og/eller ervervsmessig uførhet, jf. yrkesskadeforskriften § 5-1. Saken reiser videre spørsmål om forsikrede har krav på å få dekket sine advokatutgifter i forbindelse med kravet om etteroppgjør.

Forsikrede (fagarbeider, f. 1987) klemte sin venstre arm i roterende ruller 1.7.10. Dr. D skrev 23.6.11:

Armen var så ødelagt at det etter hvert ble gjort en amputasjon av venstre arm like distalt (nedenfor) venstre albue.

Sykehusoppholdet var en stor belastning pga den alvorlige skaden. Han hadde multiorgansvikt, senere infeksjon med multiresistente mikrober og store psykiske reaksjoner med svært alvorlige marerittreaksjoner, opplevde at han var i helvete og møtte djevelen.

Nav innhentet spesialisterklæring fra dr. K. I erklæringen, avgitt 14.6.12, er de skadebetingede fysiske plagene angitt til totalt 76 % vmi. Forsikredes psykiske plager var ikke vurdert.

I epikrise etter behandling på allmennpsykiatrisk poliklinikk H. DPS, utferdiget 22.8.12, heter det bl.a.:

Vurdering: Pasienten fremstår med typiske symptomer på en post-traumatisk stresslidelse, bl.a. i form av mareritt og følelsesmessig ubehag ved nærhet til arbeidsplassen. Diagnostisk oppfatter en pasientens symptombylde best forenlig med en PTSD-tilstand da han fortsatt sliter med en del følgesymptomer som gir han et subjektivt ubehag. Ut fra pasientens beskrivelse virker det imidlertid som en del av symptomenes intensitet er mildnet og på tilbakegang. ... Diagnose: F43.1 Posttraumatisk belastningsreaksjon.

Behandlingen ble avsluttet 18.2.13.

Selskapets rådgivende lege vurderte saken, og sluttet seg til dr. Ks vurdering av fysiske mén etter skaden. I uttalelsen av 27.5.13 heter det at dette "gir 57 % i sum etter samordning ved

reduksjonsmetoden". Han ga et tillegg på 9 % pga. smertebeskrivelsene. For så vidt gjelder forsikredes psykiske plager og gjenværende arbeidsevne uttalte han:

Han hadde, som rimelig er, en posttraumatisk reaksjon, men litt atypisk synes denne å ha gitt økte plager i 2012 i forhold til 2011. Jeg vet ikke om dette også kan knyttes til forhold/forelskelse til en kvinne/kjæreste, som kan synes endret i denne perioden, og til at retur til den gamle arbeidsplassen ikke gikk så bra som ventet. Han fikk uansett diagnosen F 43.1 Posttraumatisk belastningsreaksjon av psykologspesialist G. ved poliklinisk konsultasjon 22.08.2012. ... De diagnostiske kriterier er ikke grundig drøftet i psykologens notat, forløpet er atypisk med forverrelse etter 1-2 år, og jeg er usikker på om diagnosekriteriene helt er oppfylt. Jeg finner imidlertid at han har plager etter hendelsen som kan sammenlignes med en lettere PTSD.

...

Funksjon:

Jeg forventer at FS vil klare et lettere yrke etter evt. omskolering. Det er mulig at han vil ha litt nedsatt arbeidsevne/-tempo i forhold til en person med 2 hender, men dette vil også avhenge av typen arbeid.

Selskapet utbetalte ménerstatning i gruppe 5 (55-64 %), november 2013, og etter forhandlinger ble det i mai 2014, avtalt erstatning basert på 60 % varig ervervsuførhet. I aksepten uttalte forsikredes advokat: "Tilbudet innebærer en forutsetning om at min klient har en restarbeidsevne med 40 %."

Fastlegen henviste forsikrede til H. DPS i mai 2015. Det fremgår av journalen etter den første timen, 6.5.15, at han hadde hatt det vanskelig i ca. én måned fordi han hadde måttet avlive sin travhest, og hadde skyldfølelse for det. Det fremgår videre at hesten hadde vært ute for en ulykke der et barn og hesten var blitt skadet. Det er videre notert at forsikrede hadde nevnt at han i senere tid har erkjent at han har psykiske vansker i etterkant av arbeidsulykken.

I epikrise, datert 27.5.15, heter det under overskriften "Diagnostisk vurdering":

... En vurderer at pasientens hovedvansker dreier seg om personlighetsrelaterte forhold. Han angir fortsatt symptomer på en posttraumatisk belastningsreaksjon etter ulykken, men hans reaksjoner i dag er etter vårt skjønn relasjonelt betonte og knyttet til langvarige følelsesmessige vansker og tilknytningsvansker som det fremgår av journal at han har strevd med siden tidlig barneår, altså lenge før ulykken. ...

Nav innhentet spesialisterklæring fra spesialist i psykiatri B. I erklæringen, avgitt 31. mai 2016, heter det:

Utifra de opplysninger som framkommer om alvorlig Skade (yrkesskade) med de alvorlige fysiske og psykiske sequele det har medført, tenker jeg det kan være riktig å si at en Uførepensjon nå kan være en rett ytelse.

Hans sykdom/tilstand er til hinder for yrkesrelatert aktivitet.

Tilstanden, sykdommen og funksjonsnedsettelsen er kronisk fastlåst og mye er utprøvd på å skape endring, men jeg tenker at hans liv ikke er statisk og at jeg øyner muligheter for bedring på lengre sikt. ...

... I barndom/ungdom var han noe urolig og ukonsentrert. Han ble og mobbet på barneskole/ungdomsskole (det tok slutt på vgs) Ble vurdert PPT/BUP, men noen endelig diagnose ble ikke satt. Uroen /rastløsheten «vokste» han av seg og denne historikken har ikke innvirkning på hans psyke nå. ...

Det var på jobb han ble utsatt for en svært alvorlig/livstruende ulykke. ...

Han er tydelig fysisk preget av ulykken, og har daglige smerter (mye fantomsmerter) som er ganske intense sviende og pulserende av natur.

Det vanskeligste for ham er nok Tapsopplevelsen. Han har vært veldig praktisk og målbevisst, nå føler han seg hemmet og udugelig, må ha hjelp selv. Har isolert seg mye, men prøver å bryte dette mønsteret nå.

Han har symptom på F43.1 PTSD. Sover dårlig, mareritt, gjenopplevelser og skvettenhet, drømmer om ulykken. Opplever frykt/angst ved lyden av lyder og ting som minner om ulykken, han har unnvikelsesadferd og trøttbarhet.

...

Han[s] fysiske og psykiatriske symptom nå er direkte relatert til ulykken i 2010.

Jeg tenker at en uførepensjon kan skape ro og forutsigbarhet rundt (forsikrede) nå. Behandling og tiltak og utprøvinger har ikke ført til de endringer man håpet på.

Men: Han har et ønske om å restituere seg, få bedre smertebehandling (bli henvist smertelege), mulig vil et opphold ... senteret føre til bedring av fysikken og der tilbyr de også Kognitiv terapi (der er søkt). Her må en tenke langsiktig og han må ikke ha press på seg. Så hvis han får ro og tid til å trene seg opp, overvinne frykten og bli mentalt sterkere, er hans ønske på et tidspunkt å tenke å komme seg ut i arbeid igjen.

Nav har vurdert forsikredes muligheter på arbeidsmarkedet, og uttaler i brev 2. mars 2017:

I arbeidsevnevurderingen har vi konkludert med at du har liten mulighet til å være i ordinært arbeid.

NAV ... vurderer at det er tilstrekkelig dokumentert at du har fått din arbeidsevne varig nedsatt, til ethvert arbeid, grunnet sykdom. ...

Forsikrede har søkt om uføretrygd, men utfallet av søknaden er ikke kjent for nemnda.

Forsikrede har begjært gjenåpning av oppgjøret.

Forsikrede har i hovedsak anført at vilkårene for gjenåpning er oppfylt, jf. forbeholdet som ble tatt ved oppgjøret og bestemmelsen om etteroppgjør i yrkesskadelovforskriften § 5-1. Uføregrad og medisinsk invaliditet som følge av ulykken, har endret seg vesentlig. Det er blant annet vist til Navs vurdering av forsikredes arbeidsmuligheter, og til dr. Bs erklæring av 31.5.16. Forutsetningen for oppgjøret var 60 % skaderelatert uførhet. Om Nav innvilger 100 % uføretrygd med full yrkesskadefordel, har Navs vurdering av uførheten selvfølgelig relevans for spørsmålet om etteroppgjør. Forsikrede har også krevd dekket rimelige og nødvendige advokatutgifter i forbindelse med kravet om etteroppgjør.

Selskapet har i hovedsak anført at vilkårene for gjenåpning av erstatningsoppgjøret ikke er oppfylt. Det kan ikke ses at det er skjedd en forverring. Det er dessuten ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og den eventuelle forverringen av helsetilstanden, eller mellom de skadebetingede plagene og den forverrede funksjonsnedsettelsen. Den eventuelle forverring skyldes etterfølgende forhold som ikke står i sammenheng med ulykken, nemlig at skadelidtes travhest måtte avlives, og at hesten hadde vært utsatt for en ulykke der et barn ble skadet.

Forskriften § 5-1 krever "vesentlig forverring", noe som i praksis er forstått som en forverring på 20 prosentpoeng. Forsikredes livsløpsuføregrad må overstige 80 % for at vilkåret om vesentlig forverring skal være oppfylt. Navs arbeidsevnevurdering tar ikke stilling til spørsmålet om årsakssammenheng mellom ansvarshendelsen og arbeidsevnen slik den nå fremstår. Det er ikke dokumentert vesentlig forverring av vmi. De fysiske og psykiske skadefølgene var kjent på oppgjørstidspunktet, og er hensyntatt i oppgjøret. Det er dessuten uklart hvilken dokumentasjon dr. B. har lagt til grunn for sin vurdering. Erklæringen mangler dessuten drøftelse av årsaksforhold. Det fremkommer ingenting i erklæringen som viser at det har vært en reell forverring av ervervsevne eller medisinsk uførhet eller årsaken til dette. At spesialisten "tenker at en uførepensjon kan skape ro og forutsigbarhet", er ikke dokumentasjon på at det har skjedd en forverring som gir grunnlag for etteroppgjør.

Dersom det skulle vise seg at det foreligger en vesentlig forverring, fremstår det som rimelig klart at denne ikke er en adekvat følge av ulykken, men skyldes etterfølgende omstendigheter som må vurderes på samme måte som i Rt. 2000 s. 418 (s. 432) og Rt. 2007 s. 172 (avsnitt 69).

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Med hjemmel i § 5-1 første ledd i forskrift 21. desember 1990 nr. 1027 om standardisert erstatning etter lov om yrkesskadeforsikring (standardforskriften) kan en skadelidt kreve etteroppgjør når den ervervsmessige uføregraden eller medisinske invaliditet som følge av ulykken endrer seg vesentlige og erstatningen er fastsatt etter § 2-2, kapitel 3 eller 4. Ordlyden viser at etteroppgjør forutsetter, at det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og endringen i ervervsmessig uføregrad eller medisinsk invaliditet, og at endringen er vesentlig. Nemnda har lagt til grunn at det i vesentlighetskravet ligger et krav om en forverring med 20 %.

Det er kravstiller som må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og den anførte endringen i uføregrad eller medisinsk invaliditet.

Forsikrede har til støtte for sin anførsel om vesentlig endring vist til erklæringen fra dr. B, hvor det heter at endringene er direkte relatert til arbeidsulykken. Nemnda kan imidlertid ikke se at dr. B har vurdert andre mulige grunner, jf. journalen fra DPS av 6.5.15 som er sitert foran. Opplysningene i epikrisen av 27.5.15 om følelsesmessige vansker og tilknytningsvansker kan heller ikke ses tatt med i vurderingen. Etter nemndas syn, svekker dette erklæringens bevismessige verdi, se uttalelse 2014-348.

Nemnda er etter dette kommet til at klagen, slik saken nå står, ikke kan føre frem. Nemnda tilføyer at advokatens forbehold i aksepten, ikke endrer dette.

Saken gjelder også krav om at selskapet dekker forsikredes rimelige og nødvendige advokatutgifter i forbindelse med kravet om etteroppgjør. Selskapet har tidligere dekket advokatutgiftene i forbindelse med det opprinnelige oppgjøret i 2014.

Hensett til nemndas standpunkt til kravet om etteroppgjør, kan nemnda ikke se at det er grunnlag for å pålegge selskapet å betale forsikredes krav på rimelige og nødvendige advokatutgifter.

Uttalelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Ingrid Smedsrud (nestleder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).